

หลักสูตรผู้ดูแลผู้สูงอายุ ๔๒๐ ชั่วโมง

๑. ชื่อหลักสูตร

(ภาษาไทย)	ผู้ดูแลผู้สูงอายุ	๔๒๐	ชั่วโมง
(ภาษาอังกฤษ)	Caregivers of Older Persons	420	hours

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้ผู้เข้าอบรมมีทักษะในการดูแลผู้สูงอายุ
๒. เพื่อให้ผู้เข้าอบรมมีทักษะอาชีพในการปฏิบัติงานได้จริง
๓. เพื่อให้ผู้เข้าอบรมนำความรู้ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติไปใช้ประกอบอาชีพดูแลผู้สูงอายุที่ต้องการการดูแล

๓. โครงสร้างหลักสูตร(ตามเอกสารแนบท้ายหลักสูตร)

๔. คำอธิบายหลักสูตร

ศึกษาความรู้ทั่วไปเรื่องการดูแลผู้สูงอายุ การส่งเสริมสุขภาพ โรคกลุ่มอาการและปัญหาที่พบบ่อยในผู้สูงอายุ การประเมินภาวะวิกฤต การช่วยชีวิต การปฐมพยาบาล การศึกษาสุขภาพองค์รวมและการดำเนินงานของสถานประกอบการให้เป็นไปอย่างถูกต้อง ตามหลักกฎหมายและจรรยาบรรณวิชาชีพ รวมทั้งมีทักษะในการพัฒนาและส่งเสริมให้ธุรกิจดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และศึกษาดูงานในสถานประกอบการเพื่อสุขภาพที่กรมสนับสนุนบริการสุขภาพเห็นชอบ

๕. เนื้อหาของหลักสูตร (ตามเอกสารแนบท้ายหลักสูตร)

๖. การจัดเวลาและตารางสอน

ให้เป็นไปตามหน่วยงานที่ขอรับรองหลักสูตรกำหนดและเป็นการจัดการเรียนการสอนต่อเนื่อง

๗. จำนวนชั่วโมงที่เรียนตลอดหลักสูตร ๔๒๐ ชั่วโมง

๘. คุณสมบัติผู้เรียน ต้องมีคุณสมบัติครบถ้วน ดังนี้

๑. เป็นผู้มีอายุไม่ต่ำกว่า ๑๘ ปี
๒. สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าการศึกษาระดับมัธยมศึกษา
๓. เป็นผู้มีสุขภาพร่างกายและจิตใจไม่เป็นอุปสรรคต่อการอบรมและการปฏิบัติงาน

๙. คุณสมบัติวิทยากรผู้สอน (ตามเอกสารที่แนบท้ายหลักสูตร)

๑๐. เกณฑ์การประเมินผล

๑. จะต้องใช้เวลาเรียนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของเวลาเรียน
๒. เกณฑ์การตัดสินต้องผ่านการทดสอบภาคทฤษฎีด้วยคะแนนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐
๓. ฝึกปฏิบัติภาคสนาม โดยฝึกปฏิบัติในสถานศึกษาและศึกษาดูงานในสถานประกอบการกิจการการดูแลผู้สูงอายุและผู้มีภาวะพึ่งพิง และภาคปฏิบัติด้วยคะแนนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐

๑๑. วิธีการประเมินผล

๑. การทดสอบภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ
๒. การทดสอบการปฏิบัติงานภาคสนาม

๑๒. เอกสารประกอบการเรียนการสอน

โครงสร้างหลักสูตรผู้ดูแลผู้สูงอายุ ๔๒๐ ชั่วโมง

หมวดวิชา	คำอธิบาย	จำนวน (ชั่วโมง)	ภาคทฤษฎี (ชั่วโมง)	ภาคปฏิบัติ (ชั่วโมง)	ผู้สอน
๑. ความรู้ทั่วไปของผู้สูงอายุ	๑.๑ สถานการณ์ผู้สูงอายุ - การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร - สถานะสุขภาพของผู้สูงอายุ - สถานภาพทางเศรษฐกิจ - ความต้องการในการดูแล	๑๕	๔		-บุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุข/ -นักประชากรศาสตร์
	๑.๒ การเปลี่ยนแปลงในผู้สูงอายุ - ร่างกาย - จิตใจ - สังคมเศรษฐกิจ		๓		-แพทย์/ -พยาบาล
	๑.๓ สิทธิและสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุ - กฎหมายที่เกี่ยวข้อง - สิทธิและสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุ - การลดหย่อนค่าโดยสาร - เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ - เบี้ยยังชีพผู้พิการ		๔		- นิติกร/ -นักพัฒนาสังคม/ -นักสังคมสงเคราะห์/ -เจ้าหน้าที่กรมกิจการผู้สูงอายุ
	๑.๔ เจตคติต่อผู้สูงอายุในทุกมิติ		๒		-แพทย์/ -พยาบาล/ -นักจิตวิทยา/ -นักสังคมสงเคราะห์
	๑.๕ การอยู่ร่วมกันและความเข้าใจซึ่งกันและกัน - การสื่อสารที่เหมาะสม - ทักษะการฟัง		๑	๑	-แพทย์/ -พยาบาล/ -นักวิชาการสาธารณสุข/ -นักจิตวิทยา/ -นักสังคมสงเคราะห์
			๑๔	๑	
๒. การส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ	๒.๑ อาหารและโภชนาการสำหรับผู้สูงอายุ	๕๐	๖	๔	วิทยากรหลัก -แพทย์/ -พยาบาล/ -นักกำหนดอาหาร/ -นักโภชนบำบัด/ -นักโภชนาการ/ -นักโภชนาการ วิทยากรเสริม นักวิชาการสาธารณสุข

หมวดวิชา	คำอธิบาย	จำนวน (ชั่วโมง)	ภาคทฤษฎี (ชั่วโมง)	ภาคปฏิบัติ (ชั่วโมง)	ผู้สอน
	๒.๒ การออกกำลังกายที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ		๓	๓	วิทยากรหลัก -แพทย์/ -นักกายภาพบำบัด/ -วิทยาศาสตร์การกีฬา/ -พยาบาล วิทยากรเสริม นักวิชาการสาธารณสุข
	๒.๓ การส่งเสริมสุขภาพจิตผู้สูงอายุ		๓	๓	-แพทย์/ -พยาบาล/ -นักวิชาการสาธารณสุข/ -นักจิตวิทยา
	๒.๔ การจัดกิจกรรมนันทนาการและการชะลอความเสื่อม		๓	๗	วิทยากรหลัก -แพทย์/ -พยาบาล/ -นักกายภาพบำบัด/ -นักกิจกรรมบำบัด/ -วิทยาศาสตร์การกีฬา วิทยากรเสริม -นักวิชาการสาธารณสุข
	๒.๕ การจัดสภาพแวดล้อม - การเปลี่ยนผ้าปูที่นอน ปลอกหมอน ผ้าห่ม และเสื้อผ้า - การทำความสะอาดสภาพแวดล้อม		๓	๓	-แพทย์/ -พยาบาล/ -นักวิชาการสาธารณสุข
	๒.๖ การใช้ภูมิปัญญาชาวบ้านในการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ (การนวด การอบสมุนไพร)		๔	๘	วิทยากรหลัก -แพทย์แผนไทย/ -แพทย์แผนไทยประยุกต์ วิทยากรเสริม - พยาบาลที่ผ่านการอบรมการใช้ภูมิปัญญาชาวบ้านในการดูแลสุขภาพ/ - นักวิชาการสาธารณสุขที่ผ่านการอบรมการใช้ภูมิปัญญาชาวบ้านในการดูแลสุขภาพ/ - ผู้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทยด้านเวชกรรมไทย/ - ผู้จบหลักสูตรผู้ช่วยแพทย์แผนไทย ๓๓๐/๓๗๒ ชั่วโมงหรือหลักสูตรวิชาชีพสาขาการแพทย์แผนไทยประเภทนวดไทย (๘๐๐/๑,๓๐๐ ชั่วโมง) จากสภาการแพทย์แผนไทย

หมวดวิชา	คำอธิบาย	จำนวน (ชั่วโมง)	ภาคทฤษฎี (ชั่วโมง)	ภาคปฏิบัติ (ชั่วโมง)	ผู้สอน
			๒๒	๒๘	
๓. การดูแลผู้สูงอายุ	๓.๑ การดูแลส่วนบุคคล - การทำความสะอาดช่องปาก - การดูแลมือเท้า - การทำความสะอาดผม เล็บ ตา หู และจมูก - การอาบน้ำ เช็ดตัว และการแต่งตัว	๗๕	๖	๑๒	-พยาบาล
	๓.๒ การคัดกรองเบื้องต้น (สมองเสื่อม/ภาวะซึมเศร้า/ ADL/IADL/ST๕/๙Q/TGDS)		๒	๒	-แพทย์/ -พยาบาลด้านเวช ศาสตร์ผู้สูงอายุ/ -พยาบาล
	๓.๓ การวัดสัญญาณชีพและการบันทึกอาการ		๓	๓	-แพทย์/ -พยาบาล
	๓.๔ การฟื้นฟูสมรรถภาพและกิจกรรมทางกาย ภายภาพบำบัด		๓	๕	วิทยากรหลัก -แพทย์เวชศาสตร์ฟื้นฟู/ -นักกายภาพบำบัด/ -นักกิจกรรมบำบัด/ -พยาบาล วิทยากรเสริม -นักกายอุปกรณ์
	๓.๕ การเคลื่อนย้ายผู้สูงอายุและการใช้อุปกรณ์ช่วยเดิน		๒	๔	-กายภาพบำบัด/ -แพทย์/ -พยาบาล
	๓.๖ การใช้ยา (หลักการจ่ายยาที่ถูกต้อง ๗R)		๒		-เภสัชกร/ -แพทย์ -พยาบาล
	๓.๗ การป้องกันการติดเชื้อและการแพร่กระจายเชื้อ และการป้องกันและควบคุมโรคโควิด 19		๓		-แพทย์/ -พยาบาล/ -นักวิชาการสาธารณสุข
	๓.๘ การชะลอความเสื่อมถอย		๖		-แพทย์/ -พยาบาล/ -นักกายภาพบำบัด/ -นักกิจกรรมบำบัด/ -นักวิชาการสาธารณสุข
	๓.๙ การดูแลผู้ป่วยที่มีภาวะพึ่งพิง - การดูแลระบบทางเดินอาหาร (การเตรียมอาหาร การให้อาหารทางสายยาง)		๖	๑๒	-แพทย์/ -พยาบาล

หมวดวิชา	คำอธิบาย	จำนวน (ชั่วโมง)	ภาคทฤษฎี (ชั่วโมง)	ภาคปฏิบัติ (ชั่วโมง)	ผู้สอน
	<ul style="list-style-type: none"> - การดูแลทางเดินหายใจ (การให้ออกซิเจน การพ่นยา การเคาะปอด การดูดเสมหะ) - การดูแลระบบขับถ่าย (การดูแลสายสวนปัสสาวะ) - การดูแลป้องกันแผลกดทับ (จัดท่า เปลี่ยนท่านั่ง ท่านอน พลิกตะแคงตัว) การพลิกตะแคงตัว 				
	๓.๑๐ การดูแลแบบประคับประคอง และการดูแลผู้สูงอายุระยะท้าย/ พินัยกรรมชีวิต		๒	๒	วิทยากรหลัก -แพทย์/ -พยาบาล วิทยากรเสริม -นักวิชาการสาธารณสุข -นักจิตวิทยา
			๓๕	๔๐	
๔. การประเมินภาวะวิกฤตการช่วยชีวิตการปฐมพยาบาล และการส่งต่อ	๔.๑ การดูแลอุบัติเหตุที่พบบ่อย (ฟกช้ำ แผลถลอก แผลไฟไหม้ มีดบาด สัตว์กัดต่อย)	๒๑	๖	๑๕	-แพทย์/ -พยาบาล
	๔.๒ การประเมินภาวะวิกฤต				
	๔.๓ การช่วยชีวิตการใช้เครื่องกระตุ้นหัวใจอัตโนมัติ(AED)				
	๔.๔ การห้ามเลือด				
	๔.๕ การปฐมพยาบาลเมื่อกระดูกหักก่อนส่งต่อ				
	๔.๖ การส่งต่อและขอรับคำปรึกษาแหล่งให้ความช่วยเหลือ (แหล่งเบอร์ที่ควรรู้)				
			๖	๑๕	
๕. โรคกลุ่มอาการและปัญหาที่พบบ่อยในผู้สูงอายุ	๕.๑ โรคเรื้อรังที่พบบ่อย (ข้อเข่าเสื่อม โรคเรื้อรังที่ไม่ติดต่อ)	๑๐	๑๐		-แพทย์/ -พยาบาล
	๕.๒ กลุ่มอาการผู้สูงอายุ (ภาวะสมองเสื่อม โรคตา ซึมเศร้า นอนไม่หลับ)				
	๕.๓ ภาวะกลั้นปัสสาวะไม่อยู่ (Incontinence)				
	๕.๔ ภาวะเสี่ยงต่อการหกล้ม (Fall)				
			๑๐		
๖. แนวคิดเกี่ยวกับ	๖.๑ การจัดการความเครียดของผู้ดูแล(การดูแลทดแทน/การป้องกัน	๑๑	๒		-แพทย์/ -พยาบาล/

หมวดวิชา	คำอธิบาย	จำนวน (ชั่วโมง)	ภาคทฤษฎี (ชั่วโมง)	ภาคปฏิบัติ (ชั่วโมง)	ผู้สอน
ผู้ดูแล	การกระทำความรุนแรงในครอบครัว)				-นักวิชาการสาธารณสุข/ -นักจิตวิทยาคลินิก/ -นักจิตวิทยา
	๖.๒ การดูแลตนเอง		๒		
	๖.๓ บทบาทผู้ดูแล		๒		
	๖.๔ จริยธรรมผู้ดูแล		๒		
	๖.๕ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับผู้ดูแล (แรงงาน), ผู้สูงอายุ และ พระราชบัญญัติสถานประกอบการ เพื่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๕๙		๓		-นิติกร/ -พนักงาน เจ้าหน้าที่ตาม พรบ.สถาน ประกอบการ เพื่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๕๙
			๑๑		
๗. การฝึกทักษะอาชีพด้านภาษา และ คอมพิวเตอร์	๗.๑ ทักษะทางภาษา (คำศัพท์เทคนิคเฉพาะ การสื่อสารเบื้องต้นเกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุ)	๑๘	๖	๑๒	-แพทย์/ -พยาบาล
	๗.๒ ทักษะด้านการใช้ดิจิทัลพื้นฐาน (คอมพิวเตอร์ แอปพลิเคชัน)				-วิศวกรรมคอมพิวเตอร์ -เทคโนโลยีสารสนเทศ -นักวิชาการคอมพิวเตอร์ -วิทยาศาสตร์คอมพิวเตอร์ -วิทยาการคอมพิวเตอร์ -ครุศาสตร์คอมพิวเตอร์
			๖	๑๒	
๘. การฝึกภาคปฏิบัติ	การฝึกงานในสถานดูแลผู้สูงอายุ หรือโรงพยาบาลที่มีการดูแลผู้สูงอายุ	๒๒๐		๒๒๐	-แพทย์/ -พยาบาล/ -นักวิชาการสาธารณสุข
				๒๒๐	
๙. การวัดผลและประเมินผล การอบรม	๙.๑ ทดสอบการประเมินภาคทฤษฎี				(เป็นไปตามเกณฑ์ การประเมินของ โรงเรียน)
	๙.๒ ทดสอบการประเมินภาคปฏิบัติ				
	๙.๓ ทดสอบและประเมินผลด้านทักษะการปฏิบัติ				
	๙.๔ ทดสอบและประเมินผลด้านคุณธรรม จริยธรรม				
	รวมทั้งสิ้น	๔๒๐	๑๐๔	๓๑๖	

ปรับปรุงวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕